

Eten de mensen bomen in Afrika ?

De baobab, het mysterieuze monument in de Afrikaanse savanne

Bomen, die vind je overal, hoor ik je al denken. Maar dat is niet altijd waar. Ga je hoog de bergen in dan kom je omstreeks 2000 m boven zeeniveau geen bomen meer tegen. Daar is de boomgrens. Trek je erop uit richting noord- of zuidpool, dan zal je, eens de koude polaire lucht de overhand neemt, je moeten neerleggen bij een blik op de leegte, boomloos. En dan zijn er nog de streken die te kampen hebben met ontzettende droogte. Dat zijn de eindeloze woestijnen, waar je met een beetje geluk enkele kleine, miezerige plantjes ontdekt. Maar even uitrusten in de schaduw van een boom is er in die streken niet bij.

Gelukkig is het niet overal te droog, te hoog of te koud voor bomen. Ken je de Afrikaanse savanne ? Misschien wel een beetje van tv, als je die mooie documentaires ziet over de wilde dieren in de Afrikaanse wildparken. Wel, die dieren leven vaak in de savanne. Naast de dieren, leven er ook nog heel wat mensen. Zij overleven door met het weinige beschikbare water wat gewassen te telen, en door wat vee te hoeden. Op het moment dat hun voorraad voedsel te klein wordt en hun vee dorst lijdt, vallen deze savannebewoners terug op andere natuurlijke voedselbronnen. En zo komen wij bij de meest tot de verbeelding sprekende boom van de Afrikaanse savanne: de baobab.

De baobab komt voor in heel tropisch en droog Afrika. Hij valt op omwille van zijn monumentale voorkomen. Zijn stam kan wel enkele meters dik zijn. Hij wordt ook vrij hoog (tot 20 m) en dat in tegenstelling tot de meerderheid van de kleinere struikachtigen in de savanne. De boom zou oorspronkelijk afkomstig zijn van Australië.

De baobab is heel nuttig voor de Afrikanen ! De bast en de schors van de boom worden gebruikt om koorden van te maken, of dienen als brandstof bij het pottenbakken. De vezels van de bast verwerkt men tot garen om stoffen mee te

weven. De jonge blaadjes eet men als bladgroente. Naar men zegt hebben ze een heel fijne smaak. Soms droogt men de blaadjes eerst, om ze later te verwerken in allerlei pittige sausen.

De eivormige vruchten gebruikt men nog het meest. De witte pulp omheen de vrucht dient als smaakmaker voor allerlei koude en warme dranken. Als je de vruchtcapsules vult met water en er eventjes in roert krijg je de heerlijkste limonade in handen. Die limonade is trouwens heel gezond, want ze zit boordevol vitamine C. En vitamine C verhoogt de weerstand tegen allerlei ziektes en verlaagt het risico op hartaanvallen. Verder gebruikt men de pulp nog voor het stremmen van melk om kaas te maken of mengt men hem met gemalen baobabzaadjes. Dan krijg je een zeer voedzame pap die rijk is aan vetten.

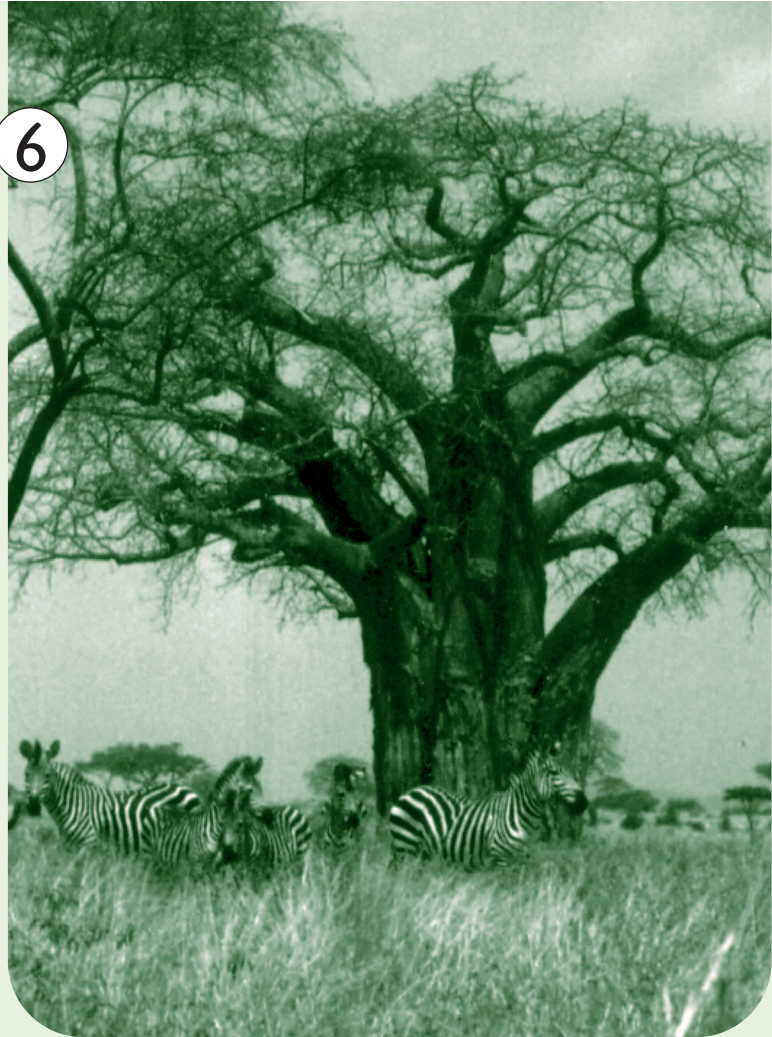
En nog is het niet gedaan ! De bladeren van de baobab dienen als dierenvoer en de wortels worden dan weer gebruikt door de mensen om een speciaal smaakje te geven aan bepaalde gerechten. Als laatste toch nog even vermelden dat het geneeskundig gebruik van de boom door de meeste Afrikaanse volkeren goed gekend is. Je merkt het, de mensen van Afrika genieten van alle lichaamsdelen van de baobab.

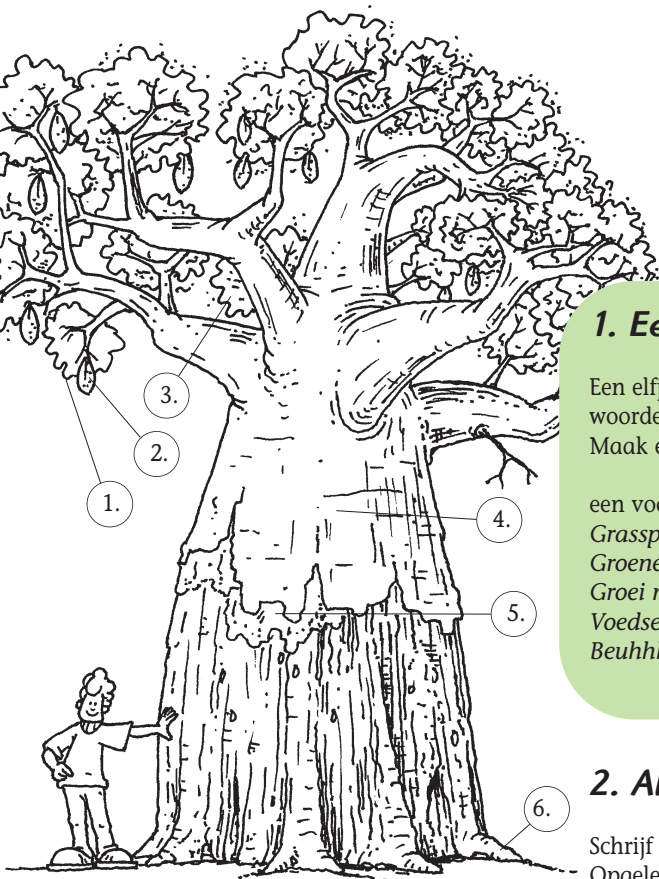
De boom is echter niet alleen geliefd omdat hij een voedselbron is... De monumentale boom spreekt tot eenieiders verbeelding. Hij is een reus in de leegte, en speelt dan ook een grote rol in het geloof van veel Afrikanen. Velen onder hen geloven echt nog wel in bovenaardse krachten, en voelen zich beschermd onder de grote machtige en troostende hand van een oppermacht, een god. Tussen mens en god is er echter een grote afstand. Vele Afrikanen trachten die afstand te overbruggen door contact te houden met de geesten van hun voorouders. Zij waken immers over hun nakomelingen. Wel, meer dan eens denken de levenden dat die geesten in de baobab wonen. Om de geesten gunstig te stemmen vinden allerlei vieringen plaats in de schaduw van de baobab. Iedereen hoopt er later ook een plaatsje te vinden in de onmiddellijke nabijheid van hun nakomelingen. En dat is toch wel heel belangrijk in Afrika, voelen dat je altijd en overal je familie dichtbij hebt.

Hilke Evenepoel,

IEDER
VOOR
ALLEN

1. Een gedicht

Een elfje is een gedicht, bestaande uit elf woorden en volgens 1-2-3-4-1 schema. Maak een elfje over de baobab

een voorbeeld:

Grasspriet	(1 woord)
Groene stengel	(2 woorden)
Groei maar door	(3 woorden)
Voedsel voor de koeien	(4 woorden)
Beuhhh !	(1 woord)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Alle stukjes van de Baobab

Schrijf bij de verschillende delen van de baobab waarvoor ze gebruikt worden. Opgelet ! Je mag slechts met woorden werken! Geen zinnen gebruiken.

1.	2. ....
3.	4. ....
5.	6. ....

3. Leven in de savanne

De baobab groeit vooral in de savanne. Zoek op wat savanne betekent, en maak een tekening van die savanne met een baobab. Je kan er ook een collage van maken met prenten van dieren die er voorkomen.

4. Op de kaart van Afrika

Werk op de kaart van Afrika:

- Kleur de woestijngebieden geel.
- Kleur de savanne oranje.
- Kleur het tropisch regenwoud groen.
- Zoek enkele Afrikaanse landen op waar je savannes terugvindt.

